

Valgamaa pidulikul tänuüritusel tunnustati tublimaid

14. jaanuaril 2022 toimus Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses tänuüritus „Valgamaa tänab“, kus tunnustati Valgamaal tegutsevaid inimesi, ettevõtteid, mittetulundusühinguid, sihtasutusi, vabatahtlikke ja eraannetajaid, kelle tegevus ja eeskuju on möödunud aastal mõjutanud kohalikku ja maakondlikku arengut. Selliseid tegusaid inimesi leidub rohkesti ka Valga vallas ja mitmed neist said meeles peetud, tunnustatud ja tänatud.

Valga vallavanem **Monika Rogenbaum** meenutas tervituskõnes Valgamaa tänuürituste traditsiooni, mida tuleks üheskoos edasi hoida, kuna selle kaudu saame väärtustada maakonna tublide inimeste tegemisi. „Aitäh teile pühendumise ja rõõmupakkuvate tulemuste eest ning selle eest, et Valga maakonda hoiate ja väärikalt esindate,“ ütles vallavanem.

Üks kahest Valgamaa aasta noortesõbrast on **Olver Kaljuvee**, kes asutas 2017. aastal koos Brendon Paidraga korvpalliklubi, et noortele pakkuda kvaliteetseid ja põnevaid treeningvõimalusi. „Tema treeningud pole kunagi lihtsalt sportimine, vaid olulisel kohal on ka väärtused, mida noored Olveri suhtumisest ja suhtlemisest kaasa võtavad,“ märgiti ära tunnustuses.

Kuulutati välja aasta vabatahtlik **Keteri Saan**, kes on andnud suure panuse selle aasta noorkotkaste ja kodutütarde suurlaagri SPEKTER õnnestumisele ja läbiviimisele Valgamaal.

Spordi valdkonnas said õhtu jooksul tänu meene 20 individuaalselt kui ka võistkondlikult edukat sportlast, noorte vanuseklassidest kuni seniioride vanuseklassideni. Lisaks tunnustati Valgamaa spordiperekonda, sportlikku valda, multifunktsionaalset spordikeskust ja Valgamaa sporditoetajat 2021.

Valga valla esindajaist olid parimad järgmised noored sportlased: **Kristella Tiri**, kergejõustik - edukaim sporditüdruk U14 vanuseklassis (SK Maret-Sport); **Chris-Marcus Krahv**, orienteerumine/suusaorienteerumine - Valgamaa edukaim spordipoiss U16 vanuseklassis (SK Otepää); **Carmen Rääk**, kergejõustik - Valgamaa edukaim neidude U18 vanuseklassis (SK Maret-Sport). Eduka tegutsemise eest tunnustati aasta noortetreenerit, kelleks oli **Anneli Taul**.

Samuti osutus Valgamaa edukaimaks neidude võistkonnaks tüdrukute U18 3x800m teatejooksu võistkond (**Carmen Rääk**, **Elis Marie Eglit**, **Annabel Kaas**) ja edukaimaks noormeeste võistkonnaks poiste U18 3 x 800m teatejooksu võistkond (**Markko Gerassimov**, **Mark Azarevitš**,

Fotod: Rain Aunapu

Kahekordne maailmameister **Tanel Visnap** (keskel) tegi tänujalal puhta töö – ta on Valgamaa edukaim meessportlane, edukaim parasportlane ja pälvis ka Kultuuripärli austava nimetuse.

Taivo Muusikus), mõlemad Valga SK Maret-Sport.

Lisaks anti Olümpiakomitee tunnustuskiri üle Valgamaa edukaimale spordiperekonnale, kelleks on perekond Peterson Valga vallast: Ester, Margret, Mark, Einar. Seniioride seast kuulus tiitel võistkonnale Valgamaa SVS petanque TRIO 55+ , koosseisus **Uudo Blaasen**, **Robert Schmidt**, **Tõnu Sõrmus**.

Valgamaa edukaim sportlane nii meeste kui ka parasportlaste klassis on **Tanel Visnap**, kes koos treeneri Raimond Lutsuga „sepitsesid“ 4. kurtide maailmameistrivõistlustel kuldmedali nii 100 kui 200 meetri jooksus, lisaks veel võitis Visnap pronksmedali kaugushüppes. Tema treener **Raimond Luts** aga kuulutati aasta edukaimaks treeneriks.

Edukaim sportlane naiste klassis on jalgrattakrossis suuri saavutusi näidanud Tokio olümpialane **Janika Lõiv**.

Suurim spordi toetaja on AS **Atria Eesti** (kaubamärk Maks&Moorits) ja Valgamaa kõige sportlikumaks valdaks osutus **Valga vald**.

Rahvatervis ja siseturvalisuse valdkonda panustamise eest Valgamaal teenisid tunnustust: **Monika Rogenbaum** - pikaajalise ja katkematu panuse eest kohaliku elu turvalisemaks muutmisel; **Marek Käis** - aktiivse kogukonna ohutuma elu eest seismisel ja kogukonna turvalisuse loomisel ja hoidmisel; **Jaana Kala** - Valga Vallavalitsuse juhtiv lastekait-

sespetsialist juba üle kolme aasta, kes oma rahumeelse loomusega on aidanud peredel väga keerulistest olukordadest välja tulla.

Kõige lõpuks jagati välja Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi tunnustused. „Tunnuspreemia saaja panustab oma aega ja energiat kogukonnaprojekti Kotus heaks, ta on Valgamaa ühe tähtsündmuse „Uma üülaat“ peakorraldaja“ - tunnuspreemia saaja ja uuenduslike ideede ellukutsujaks oli **Rasmus Onkel**. Samuti pälvis tunnuspreemia kiiresti kohanev tantsujuht **Maria Sikk**.

Spordi valdkonnas said aastapreemia näol veelkord pärjatud Raimond Luts ja Janika Lõiv, aga samuti noor laureaat **Chris Markus Krahv**, andekas sportlane, kes tunneb ennast kõige paremini suusarajal, kuulub noorte teatesõidu võistkonda ja on kõige säravamad kohad saavutanud suusaorienterumises tavarajal.

Aastapreemia laureaadiks kultuuri valdkonnas oli traditsiooniliste puukäsitöö võtete hoidja **Andres Rattasepp**, kes on toonud kogukonna kultuuriellu palju uudsust ja atraktiivsust. (auhinna võttis vastu tema äi Ülo Haljasorg). Kultuuripärli austava nimetuse pälvis Tanel Visnap.

Tänuõhtu korraldas SA Valgamaa Arenguagentuur koos partnerite, MTÜ Valgamaa noorsootöökeskuse Tankla, Valgamaa Spordiliidu ning Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupiga. Õnnitleme Valgamaa igas vanuses tublisid ja tegusaid inimesi!

Teenekat kergejõustikutreenerit Raimond Lutsu õnnitleb aastapreemia puhul vallavanem Monika Rogenbaum, kes omakorda pälvis Valgamaa Arenguagentuuri tunnustuse.

Valgamaa edukaim ja nobedaim neidude võistkond on SK Maret Sporti kuuluv tüdrukute U18 3 x 800m teatejooksu trio: Carmen Rääk, Elis Marie Eglit ja Annabel Kaas.

Kerget aega ees ei terenda

Emotsioonirohked kohalikud valimised päädisid Valga vallas Valga 2.1 valimisliidu ja Eesti Reformierakonna koalitsioonilepinguga. 25-liikmelises volikogus on koostööpartneritel 14 kohta.

Uus volikogu on valinud endale ja vallavalitsusele juhid, moodustanud ja mehitanud töökomisjonid, määranud esindajad hallatavate asutuste hoolekogudesse ning maakondlikesse ja üleriigilistesse liitudesse. Edaspidi tuleb keskenduda valla arengudokumentides ja koalitsioonilepingus seatud eesmärkide täitmisele.

Eelmisel aastal alguse saanud valitsusaeg on võimaldanud võimalikul olemasolevat seisu revideerida. Mullused tähtsamad märksõnad olid Priimetsa kooli spordihoone ehituse otsustamine ja vastavasse lepingusse jõudmine, Jaanikese motokompleksi arendamiseks vajalike ettevalmistuste tegemine, Valga linna kolme põhitanava rekonstrueerimine, investeeringud Lüllemäe lasteaiarühma loomiseks, Öru lasteaed-noortekeskuse küttesüsteemi uuendamine, leping Valga linna ekstreemspordihalli soojustamiseks ja katuse remondiks, Pedeli puhkeala, Hargla ja Tsiguliina asula valgustusprojekt.

Kahjuks kerget aega ees ei terenda. Vallaeelarve on kriitilises seisus ning võtmeküsimuseks kujuneb, kuidas täita vallaharva ootusi piiratud võimaluste tingimustes. Sisuliselt ületavad valla põhitegevuse kulud vastavaid tulusid, samas on palgasurve valla rahakotist sõltujate seas õigustatult tugev. Elektri ja kütte hind on teinud aga kolossaalse hüppe. Võimaluste ja vajaduste vastuolude tõttu tuleb leida kokkuhoidukohad koosseisudes ja üle vaadata majanduskulud.

Tuleb arvestada tegelikke laekumisi ja mitte elada tulevaste perioodide arvelt. Vallas elanikkond oli 1. jaanuari 2022 seisuga 15 291 inimest, keskmine maksumaksjate arv vallas on aga vaid mõnikümmend üle 6000. Keskmine töötasu väljamakse maksumetile esitatud deklaratsioonide

Monika Rogenbaum, vallavanem. Foto: erakogu

alusel oli Valga vallas 2021. aasta augustis 1124 eurot, mis jääb neljandiku võrra madalamaks riigi keskmisest.

Eelseisval valitsemisperioodil tuleb suuremad investeeringud teha Valga Priimetsa kooli spordihoonesse, Valga ujulasse, Valga Avatud Noortekeskusse ja muusikakooli, Tambre teesse ja Pedeli puhkeala edasiarendamisse.

Omaavalitsus ise on piirkonnas oluline tööandja ja suurim tööjõumaksude tasuja: Valga valla konsolideerimisgrupis töötab ligi kümnendik kogu valla tööalisest elanikkonnast ning viiendik riigile makstavatest tööjõumaksudest pärineb valla enda eelar-

vest. See tähendab, et vald maksab iga kuu palgaelarvest raha välja rohkem, kui sealt maksude kaudu tagasi laekub.

Kui kriisi mõjul töötuse määr Valga vallas märkimisväärselt kasvas, siis õnneks on see näitaja alates möödunud aasta kevadest hakanud vaikselt langema. Siiski oli 1. novembri seisuga töötuna arvel 748 inimest, mis on 8,3% tööealistest inimestest.

Valla laenukoormus on umbes 52% valla puhastuludest, lubatud on kuni 60%. Arvestuslikult on 2022. aasta lõpus vallal laenukohustusi 11 630 712 eurot ning välja arvatud ühe Karula piirkonda puudutava erandiga on kõik

laenude arvelt tehtud investeeringud läinud Valga linna.

Seega pole ametisse asunud vallavalitsusel ja volikogul investeeringuteks oma rahakotist pea midagi jagada, tuleb teha tõsist projektitööd ning maksimaalselt tuua valda fondidest jaotatavad rahasummad.

Investeeringuvajadused on vallas suured ning mõnigi aastatetagune ja edasi lükatud probleem tuleb nüüd lahendada, seda üüratu hinnatõusu ajal. Näiteks tegeleme praegu veel 2017. aastal tehtud tuleohutustekirjutuste täitmisega, millele pole poliitilisel tasandil siiani tähelepanu pööratud, kuigi tõsised ohutusnõuete rikkumised on kestnud haridus- ja kultuuriasutustes aastaid.

Eelseisval valitsemisperioodil tuleb suuremad investeeringud teha Valga Priimetsa kooli spordihoonesse, Valga ujulasse, Valga Avatud Noortekeskusse ja muusikakooli, Tambre teesse, Pedeli puhkeala edasiarendamisse, väga palju raha tuleb panustada Lüllemäe ja Kaagjärve veemajandusprojektidesse.

Korda saavad Valga linnas hooned Kesk 19 ja Uus 14, vastavalt siis Valga vanim maja keskväljaku ääres ja rajatav sotsiaaltöö suunitlusega teenusmaja. Kindlasti jätkatakse Valga-Valka kaksiklinna arendamist ja ühise kontseptsiooni hoidmist. Aga krooniliselt on alarahastatud teede ja tänavate korrashoid, selleski valdkonnas tuleb pidevalt lahendusi otsida.

Ka on vaja rohkem panustada maa- piirkondadesse, kultuuri, turvalisusse, inimkesksesse lähenemisse sotsiaaltöös. Pidevat ajakohastamist nii investeerimise kui ka sisutöö mõttes vajavad vallavalitsuse hallatavad asutused.

Jätkuv koroonakriis nõuab samuti igapäevast tähelepanu. Pandeemia avaldab mõju sisetulekutele, samas on see kaasa toonud suured hinnatõusud, kõikvõimalike tarnete hilinemise ning hangete järjekindla ebaõnnestumise.

Palju saab siiski teha üüratute summadeta, hea sõna ning toetava suhtumisega. Esmajärjekorras püüdleme

Valga valla hea maine taastamisele ja lähtume ausa ning avatud valitsemise põhimõtetest. Ülevaatamist vajavad vallavalitsuse struktuur ja teenistuste tööjaotus, sest ebaselgus sisemises töökorralduses on vallavalitsuse töös arvestatav takistus. Olen bürokraatia vähendamise usku ja seisan selle eest, et asjaajamine oleks kiire, tõhus ning inimestele toeks. Vaatame vallavalitsuses üle teenuste kvaliteedi kitsaskohad ja vajadusel muudame sissejuurdunud toimeviise, et valla tegevus vastaks elanike ootustele, muutunud nõuetele ja praegusele olukorrale.

Juhtimises on kõige tähtsam tagada endiste Karula, Taheva, Tõlliste, Öru valla ja Valga linna ühinemislepingus sätestatud eesmärkide täitmine ning piirkondlike ja vallaüleste arengudokumentidega arvestamine. Kuigi uue volikogu moodustamisega on ühinemislepingu tähtaeg formaalselt täis saanud, on sisulisi põhimõtteid, mille elluviimine siiani olnud kas takerdunud või jäetud tähelepanu alt sootuks välja.

Valga valla kõige kallim vara on inimesed. Meie elanikud on kõige suuremad eksperdid oma elukeskkonnas ning vajaduste asjus, neil on õigus ja kohustus tagasisidestada toimuvat, samas olla ka eestvedajad, loojad ja kaasalööjad.

Valga valla mittetulundusühendustes ja kogukondades tehtav töö on olnud aastaid silmapaistev, edukad projektid ning saavutused on toonud palju tunnustust, loonud koostöid ning sügavat ühtehoidmist. Ametisse asunud vallavalitsus töötab iga päev selle nimel, et ettevõtlikkus ja omaalgatus oleksid Valga vallas toetatud ja väärtustatud ja et need, kes ise on valmis tegutsema, ei tunneks tõrjumist, vaid saaksid tajuda tuge ja seljatagust.

Elu ilma väljakutseteta pole olemas, mistõttu tuleb poliitilistel jõududel leida lahendused ja hoida järjepidevust kõigi piirkondade võrdsete arenguvõimaluste nimel.

Monika Rogenbaum, vallavanem.

Esita kandidaat Valga valla aastaringi auhinnale!

Valga Vallavalitsus ootab kandidaate auhinnale „Valga valla aastaring“. Ettepanekuid auhinna saajate osas ootame 5. veebruariks 2022.

Auhinnaga „Valga valla aastaring“ tunnustatakse aasta jooksul oma tegevusega silma paistnud, teistele eeskujuks olnud või oma tegevusega vallaelanike heaolu

parandanud ning tähelepanu pälvinud isikutele või kollektiividele. Auhiinnale saab esitada ka mittetulundusühinguid, asutusi ja ühendusi.

Ettepanekuid tunnustamiseks võivad teha kõik isikud ja Valga vallas tegutsevad asutused, organisatsioonid jm. Ettepanek tuleb esitada kirjalikult ja vabas vormis kas e-postile valga@valga.ee või aadressil Puistee 8, Valga, ning see peab sisaldama andmeid isiku või organisatsiooni kohta, ülevaadet kandidaadi tegevusest ja argumenteeritud hinnangut.

Igal aastal antakse välja kuni viis aastaringi auhinda ning nominendid avaldatakse Valga valla kodulehel www.valga.ee. Auhiinnad antakse kätte veebruaris toimival vabariigi aastapäevale pühendatud

pidulikult kontsert-aktusel.

2021. aastal pälvis aastaringi auhinna neli inimest: Kristi Põldvee, kes mitmel aastal oli andnud suure panuse Valga-Valka kohvikutepäeva ettevalmistamisse ja läbiviimisse ning õnnestumisse; MTÜ Kaagjärve Mõis eestvedaja Maritta Pillaroo, kes läbi arengute Kaagjärve mõisas on andnud uue hingamise kogu Kaagjärve küla; Valga haigla kaks kauaaegset arsti: reumatoloog Merike Salumäe ja neuroloog ning siseosakonna juhataja Riina Urbanik. Samuti said tunnustuse tublid abipoliitseinikud.

Foto: Anastasija Kikkas

Ajalehte Valga Teataja annab välja Valga Vallavalitsus
E-post: teataja@valga.ee
Reklaam: 5373 6992
Toimetuse: 766 9902 või 5307 4109
Küljendus, kujundus, teostus: South OÜ/ OÜ Paul Meedia
Trükk: AS Kroonpress

Energiahinna tõusu hüvitamisest

Valga vald võtab vastu energiakulude kallinemise mõjude leevendamise toetuse taotlusi, kusjuures energiatoetust on võimalik taotleda ainult Valga omavalitsusse registreeritud isikutel (vähemasti 1 pereliige peab olema Valga valda registreeritud). Alates jaanuarist kehtivad ka uued meetmed

Õigus hüvitisele on üks elaval isikul või perekonnal, kelle netosisetulek (maksudejargne sissetulek) on allpool 2021. aasta prognoositud mediaansissetulekut ehk 1126 eurot. Iga järgmise 14aastase ja vanema leibkonnaliikme kohta on sissetuleku piirsumma koefitsiendiga 0,5 (563 eurot) ja alla 14aastasel koefitsiendiga 0,3 (337,80 eurot).

Millised on võimalused taotluse esitamiseks?

- Kiireim ja mugavaim on esitada taotlus Valga valla e-iseteeninduse SPOKU kaudu. Vajalik sisselogimine ID-kaardi, mobiili-ID või smart-ID-ga.
- Saates digitaalselt allkirjastatud dokumendid e-posti aadressil energiatoetused@valga.ee.
- Kohale tuues aadressile Kungla 12, Valga. Palume tulla peauksest.

Energiatoetuse taotlusi võtavad vastu kõik Valga Vallavalitsuse toimetulekutoetust menetlevad sotsiaaltöö spetsialistid ja lisaküsimuste korral palume pöörduda:

- Töliste sotsiaaltöö spetsialist Anu Tamm, tel 766 6360; 529 0835
- Taheva sotsiaaltöö spetsialist Evi Veerme, tel 766 9274; 523 5022
- Karula sotsiaaltöö spetsialist Önnike Hermaste, tel 767 9055; 5309 0670,
- Valga sotsiaaltöö spetsialist Riina Vares, tel 766 9942
- Sotsiaaltöö juhtivspetsialist Sirje Puusepp, tel 766 9941; 5883 5451

Taotlusi võetakse vastu:

E: kell 13-16;
T-N: kell 10-12 ja 13-16;
R: kell 10-12.

Kui taotleja taotluse täitmisel nõustamist ei vaja, palume paberkanjal taotlusedokumendid margistamata ümbrikus panna peaukse kõrval olevasse kirjakasti. Paberkanjal esitatud taotlused saab tuua ka Val-

ga Vallavalitsuse (Puiestee 8) kirjakasti.

NB! Kindlasti lisage taotlusele kontakttelefon, et vajadusel saaksime andmeid täpsustada ja kontrollige, et pangakonto number on õigesti kirjutatud.

Toetust on võimalik taotleda tagasiulatuvalt kuni viie kuu tarbimise alusel koostatud arvete osas ja taotluse menetlemise aeg on kuni 35 päeva.

Rohkem infot Valga valla veebilehel valga.ee, sealtsamast on võimalik leida taotluse vorm ning energiainna hüvitise veebikalkulaator, mille abil saab kindlaks teha, kas perel on hüvitisele õigus ning välja arvutada saadava toetuse suurus.

Keerukamatele küsimustele aitab vastuseid leida sotsiaaltöö teenistuse juhataja Jüri Kõre, tel 5340 2123, jyri.kore@valga.ee

Energiahinna leevendamise uued meetmed

Alates jaanuarist kehtivad energiainna tõusu leevendamiseks uued meetmed eraisikutele. Vabariigi valitsus on otsustanud kom-

penseerida elektri hinna, mis ületab 0,12 euro kilovatt-tunnist, samuti seatakse lagi gaasihinnale.

Kompensatsioon tuleb automaatselt elektriarvele ja kompenseerime elektriarve, kui hind ületab 0,12 eurot kilovatt-tunni kohta,

kuni 650 kilovatt-tunnise tarbimise mahuni, 100 protsenti. See tähendab, et kui elektri hind kas börsil või fikseeritud hinnaga paketi ületab 12 senti kW/h, maksab selle osa elektriarvest kinni riik. Tarbijale edastab elektrimüüja arve, kus hinnalage ületav osa on juba maha arvestatud.

Sarnane lagi on ka gaasi hinnale, mis on kodutarbijatele 65 eurot megavatt-tunni kohta, seda ületava osa kompenseerib riik 100 protsenti kuni tarbimiseni 2,75 megavatt-tundi.

Paralleelselt jääb toimima ka suunatud meede, millega on võimalik taotleda kompensatsiooni septembrist märtsini.

Alates jaanuarist rakendub täiendav meede, mis kajastub automaatselt arvel. Nendel peredel, kes läheks sihitud toetuse alla, aga kellel võib olla oluliselt suurem tarbimine kui 650 kilovatt-tundi, võib tekkida ka võimalus või vajadus toetust saada sihitud meetmest.

Valga linna paigaldatud riidekonteinerid ootavad kasutamist

Juba eelmise aasta detsembris paigaldati Valga linna elanike poolt kaua oodatud riidekonteinerid. Konteineritesse saavad valla elanikud tuua oma kodu kasutult seisma jäänud puhtaid ja terveid riideid, jalatseid, kotte ja aksessuaare ning mänguasju.

Palume viia antud konteineritesse vaid selliseid asju, mis on sobilikud taaskasutuseks ehk nende seisukord peaks olema selline, et neid asju saaks kasutada vastavalt eesmärgile. Riidekonteineritesse on keelatud tuua jäätmeid.

Samuti palume konteinereid kasutada sihtotstarbeliselt, et suunata võimalikult palju materjale taaskasutusse ning tagada teenuse järjepidev toimimine.

Konteineritesse asetatakse asjad peaks olema kinnises kotis, nii on välistatud nende määrdumine konteineri tühjendamisel. Tühjendamine toimub vastavalt vajadusele, vallahoolduse auto viib konteinerite sisse Valga jäätmejaama, edasi toimetab juba uuskasutuskeskus. Uuskasutuskeskus sordib kõik asjad ning suunab seejärel heas korras esemed uuesti ringluse oma kaupluste ja koostööpartnerite kaudu.

Riidekonteinerid paigaldati Valga linna:

Rimi taga asuvasse pakendipunkti Kungla ja Peetri tn ristmikul asuvasse pakendipunkti (Haigla juures)

Metsa ja Jõe tn pakendipunkti (Pe-deli tehismäe juures)

Heaperemehelikku kasutamist!

Kojukanne

Sotsiaalkindlustusamet annab teada, et alates 1. veebruarist hakkab pensionide, toetuste ja hüvitiste kojukannet teostama AS Hansab koostöös turvettevõttega Viking Security. Pensionide, toetuste ja hüvitiste väljamakseperiood jääb samaks ja see on 5.-12. kuupäevani.

Osade klientide jaoks võib küll muutuda senine kojukande kuupäev, aga nende inimestega võtab teenuseosutaja eraldi ühendust ning täpsustab uue kuupäeva.

Teenuseosutaja tunneb ära Viking Security ametivormi ja töötõendi järgi.

KOJUKANDE TEENUSEOSUTAJA MUUTUB

Hea hüvitise saaja!

Meil on hea meel, et saame Sind aidata sellega, et toome Sulle määratud hüvitised koju. Anname teada, et alates 01.02.2022 toob Sulle hüvitised koju ettevõtte Hansab AS koostöös Viking Security'ga. Kojukande teenustasu on 6.70 eurot, juhul kui Sulle seni toodi hüvitist tasuta koju, siis see ei muutu.

Teenuseosutaja tunneb ära Viking Security ametivormi ja töötõendi järgi. Alljärgnevalt viis soovitus selleks, et saaksime Sulle hüvitise koju tuua.

1. Palun ole sel päeval kodus, kui teenuseosutaja Sulle hüvitise toob. Juhul kui Sinu kojukande päev muutub, siis võtame Sinuga ühendust.
2. Kui pead kojukande päeval kodust eemal olema, saad selleks perioodiks lasta kanda toetus enda või oma lähedase pangakontole. Pangakontost anna teada Sotsiaalkindlustusametile.
3. Hüvitise kättesaamisel tuleb Sul teenuseosutajale näidata oma isikut tõendavat dokumenti. Volikirja olemasolul saab ka keegi teine Sinu hüvitise vastu võtta.
4. Aadressi ja telefoninumbri muudatustest palun anna teada Sotsiaalkindlustusametile.
5. Kui Sul on koer, siis palun veendu, et teenuseosutaja pääseks turvaliselt majani.

Sotsiaalkindlustusamet
+372 612 1360
info@sotsiaalkindlustusamet.ee
www.sotsiaalkindlustusamet.ee

Hansab AS
+372 669 0505
Telefoniliin avatud iga kuu 5.-12. kuupäevani.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Hansab

Valga valla rahvastikusündmused seisuga 1. jaanuar 2022

Foto: Ragnar Vutt

Seisuga 01.01.2022 elas Valga vallas 15291 elanikku, neist mehi oli 7358 ja naisi 7933. Sündis 101 last, neist 47 poissi ja 54 tüdrukut. Suri 281 Valga valla elanikku.

Kuigi elanike arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 154 elaniku võrra, oli valda sisse rännanud 35 inimese võrra

suurem kui väljaränne – elukoha registreeris 621 inimest ja vallas lahkus 586 inimest. Valga linnas elab 11576 elanikku, küldes 3715 elanikku.

Valga vallas registreeriti 78 abielu, lisaks sõlmiti 1 abielu vaimuliku poolt, lahutati 20 abielu.

Rahvusliku kuuluvuse järgi (mää-

ratlemine, mis on seni olnud vabatahtlik) elab vallas enim eestlasi, keda on kokku 9275 inimest, järgnevad venelased – 3154 inimest ning lätlasi on 733 inimest.

Vallas elab ka mitmete teiste rahvaste esindajaid: 370 ukrainlast, 188 romat, 164 valgevenelast, 64 soomlast,

52 sakslast, 29 leedulast, 15 armeenlast, 15 poolakat, 11 tatarlast, 9 moldovalast, 9 rumeenlast, 9 tšuvašši, 6 kreeklasi, 6 mari, 5 bulgaarlast, 5 lesgi, 5 usbekki, 4 grusiini, 2 abhaaslast, 2 aserbaidžaanlast, 2 inglasi, 2 juuti, 2 kasahhi, 2 mordvalast, 2 norralast, 2 osseeti, 2 prantslast, 2 türklasi, 2

udmurti, 2 ungarlast, 1 araablane, 1 austerlane, 1 austraallane, 1 baškiir, 1 fidžilane, 1 hollandlane, 1 ingerisoomlane, 1 islandlane, 1 isur, 1 itaallane, 1 komi, 1 korealane, 1 lakk, 1 liivlane, 1 mehhiklane, 1 pakistanlane, 1 portugallane, 1 rootslane, 1 tadžikk, 1 tšehhi, 1 vepsalane, 1 šveitslane.

Tunnustagem sotsiaalvaldkonda panustajaid!

Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA) algatas sotsiaaltöötajate päeva tähistamise traditsiooni Eestis 2007. aastal, et tutvustada inimestele sotsiaaltööd ja tunnustada sotsiaalvaldkonnas töötavaid tublisid inimesi. Üleilmsel sotsiaaltöö päeva peetakse sotsiaaltöötajate saavutuste tähistamiseks ja selle tänuväärse töö esiletoomiseks.

Iga-aastane tunnustamise konkurss on hea võimalus tõsta esile oma piirkonna, valla või asutuse kõige tublimaid sotsiaalvaldkonna töötajaid ja valdkonda panustajaid, kes on oma pühendumuse tegevusega muutnud inimeste ja kogukonna elu paremaks.

2022. aasta sotsiaalala töötajate konkursi viiakse läbi koostöös Sotsiaalministeeriumi, Eesti Tegevusjuhendajate Liidu, Eesti Asenduskodu Töötajate Liidu, Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liidu ja Eesti Sotsiaaltöö Üliõpilaste Seltsiga.

Nii ESTA kui ka Valga Vallavalitsuse soov ja lootus on, et Valga vallas esitatakse konkursile palju kandidaate.

Selle aasta sotsiaalala töötajate ja valdkonda panustajate konkurss on käivitatud ja kandidaatide esitamise tähtaeg on 4. veebruar 2022.

Kandidaate saab esitada 11 kategoorias:

- elutöö tegija sotsiaalvaldkonnas
- aasta sotsiaalvaldkonna asutus (sh hoolekandepäev)
- aasta sotsiaaltöötaja
- aasta lastekaitsetöötaja
- aasta hooldustöötaja
- aasta tegevusjuhendaja
- aasta tugisõber või isiklik abistaja
- aasta noor sotsiaalvaldkonna uustulnuk
- aasta vägivaldaennetaja / vaimse tervise toetaja
- aasta koostööpartner
- aasta ESTA liige

Kandidaatide esitamiseks palume tutvuda kandidaatide esitavate nõuete ja kriteeriumitega, täita kandidaadi esitamise vorm ning esitada see digitaalkirjastatult. Kandidaadi esitamise vormid eri kategooriate järgi koos juhendmaterjalidega asuvad ESTA kodulehel www.eswa.ee/konkurss/.

Taotlused saata hiljemalt 4. veebruariks 2022 e-posti aadressile tunnustamine@eswa.ee. Lisainformatsioon telefonil 5343 7323 Marianne-Elisabeth Agu või e-posti aadressil tunnustamine@eswa.ee.

Sotsiaalala töötajate tunnustusüritus toimub rahvusvahelisel sotsiaaltöö päeval 15. märtsil 2022 Jõhvi Kontserdimajas. Sotsiaalala töötajate üritust rahastatakse ESF meetmest „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“.

Sotsiaalvaldkonna töötajate tunnustusüritus 2021. a juunis: ühiselt konkursi laureaatega. Foto: Vahur Lõhmus

Kolleegid austasid pikaaegset kultuurielu eestvedajat

Eelmise aasta lõpul, 28. detsembril, saadeti Valga kultuurikeskuse galeriis suure südamlikkuse ja soojade sõnade saatel väljateenitud puhkust nautima Valga linna ja valla toimekas kultuurivedur Merce Mäe. Õhkkond oli ülev ja pidulik, ilusate mälestuste valguses paraku veidi nukkerigi.

Meenutati ühist algust enam kui kolmkümmend aastat tagasi samas majas, aga ka koos töötatud aastate jooksul ette tulnud naljakaid seiku ning erilist meelde jäänud hetki. Pühendumust, millega Merce kultuurivankrit on vedanud, märkisid aga eriliselt ära kõik sõna soovinud.

Kolleeg Ülle Juht Valga kultuurikeskusest heade sõnadega

kokku ei hoidnud. „On inimesi, kes tulevad ja lähevad. On inimesi, kes jäävad. Merce Mäe on jätnud maha jäljed, mis jäävad. Ning see on sügavat kummardust ja austust väärt!” Nii nagu teisedki kohalolijad iseloomustab kolleeg Ülle Mercet ülivõrdes: „Alati rõõmsameelne, lihtne, siiras, südamluk, kohusetundlik, suurepärase ja vägev naine - selline on Merce Mäe!”

Tänane Valga vallavolikogu esimees Lauri Drubinš on aastaid Valgas noorsootöö ja kultuurieluga tiheidalt seotud olnud ning Mercega rohkelt ühiseid mälestusi kogunud. Ka tema märkis, et

Merce-taolise pühendunud kultuuriinimesega koos töötada on suur rõõm ja au.

Vallavanem Monika Rogenbaum tänas samuti tehtud töö eest ja soovis edaspidiseks vaid parimat. „Suure austuse, imetluse ja tänutundega vaatame Valgas tagasi Sinu tehtud tööle. Need aastakümned kultuuri põllu kündmist tähendavad, et kingad, kuhu järeltulijatel tuleb astuda, on tõesti suured,” rõhutas vallavanem mitmete aastakümnete pikkuse kogemuse väärtuslikkust. „Loodan, et oled meile veel mõnda aega toeks nõu ja jõuga, kuid arusaadavalt ja väga oodatult saavad edaspidi kõige enam Sinu ajast ja tähelepanust osa lapsed ja lapselapsed. Hea Merce, tänan südamest Valgas armastuse ja hoolega tehtud kultuuritöö eest ning soovin Sulle kõikide Sinu soovide täitumist,” sõnas Monika Rogenbaum.

Merce Mäe on enam kui kolmekümne Valgas töötatud aastaga saanud iseenesestmõistetavalt kohaliku kultuurielu üheks tugisambaks. Merce ise märkis, et selle aja jooksul on olnud ametis kümme linnapead-vallavanemat ning suur hulk allasutuste juhte, kellega on tulnud koostööd teha ja kellest sõltuda - heas mõttes muidugi. „Täna kõiki! Nii teid, kes olete kohale tulnud, kui ka neid, kes erinevatel põhjustel ei saanud täna seda teha. Suur rõõm on olnud teiega koos töötada ja olen ääretult õnnelik, et olen saanud seda teekonda teiega jagada.”

Pidulikult tänuüritusel pakkusid muusikalist valikut oma repertuaarist Vanemuise ooperisolistid sopran Merle Jalakas ja bariton Jaan Willem Sibul, keda klaveril saatis pianist Ele Sonn.

Kõik lasteaia heaks ehk meie lasteaia elu

Koroonaviirus tõi muutusi lasteaia töötajate, õpetajate, lastevanemate ja laste ellu ning ühiste ürituste läbiviimisesse. Pandeemia sundis meid oma tegevuse vormingut muutma. Vanemad ei saanud üritustel osaleda, ka kõik lasteaia rühmad ei saanud saalis korraga viibida. Kõikides piirangutest hoolimata oleme püüdnud oma tegevuskavast kinni hoida ja teha selle raske aja jooksul kõik oma lasteaia jaoks.

Autor: Nadežda Amossova

Nagu igas õppeasutuses algas ka meil uus õppeaasta 1. septembril. Meie traditsiooniline teadmiste päev algas pidulikult lasteaia õuealal laste esinemisega. Lastele tuli külla Viirus, mille lapsed edukalt võitsid! Aitäh tublidele õpetajatele!

Kõik ootasid õpetajate päeva ja sel aastal õppisid meie lapsed sportantsu, et esitada seda kõikidele Valga valla pedagoogidele! Õpetajate päeva ürituste korraldaja tagas turvalisuse kõikidele osalejatele.

Isadepäeva tähistamine möödus ebatavaliselt. Kahjuks isad ei saanud osaleda üritusel, kuid meie liikumisõpetaja leidis hea lahenduse! Mängides kujundasid lapsed koos õpetajatega isa portree - „Minu naljakas isa“. Isade portreed kaunistasid meie lasteaia piirdeaeda ja rõõmustasid lapsi, nende isasid ja kõiki möödunuid!

Mardi- ja kadripäevad tähistasime liikumismängudega värskes õhus. Lasteaia õpetajad käisid mardi- ja kadrikostüümides igas lasteaiaühendas, laulsid laule, tantsisid ja mängisid mängu. Lapsed said ka magusa kingituse ning helkuri.

Jõulupidu möödus õues ja iga rühmaga eraldi. Jõuluvana mängis lastega ja tegi vahvaid kingitusi. Selline pidulik formaat võimaldas luua suurepärase meeleolu.

Päasukese lasteaed.

Sõbrapäevaks valmistasid lapsed sõbrapäeva kaardid, mille kinkisid meie naaberlasteaia Kaseke lastele.

Aprill on südamekuu. Terve kuu jooksul olid meie lasteaia aktiivsed tegevused õuealal ning väljaspool lasteaia territooriumi.

Enne lõupidu tehti palju etteval-

mistustööd lastevanematega. Igale kooliminejale oli valmistatud kingitud lasteaia poolt, mille nad ürituse lõpus ka kätte said. Aktus toimus lasteaia õuealal. Läbiviimise koht oli kaunistatud ning ürituse aluseks võeti Oscarite jagamise tseremoonia formaat. Mööda punast vaipa kõndimine ja lähedas-

te inimeste kohalolek võimaldas igal lapsel tunda oma eripära ja sündmuse tähtsust.

Pandeemiaga kaasnenud sundpiirangud võimaldasid ürituste ja pühade korraldamisel kasutada loomulisi meetodeid ja teha erakordseid otsuseid. Aitäh kogu lasteaia perele!

Jaanikese kooli aastapäev

Monika Rogenbaum annab Jaanika Kästile üle valla tänukirja.

Jaanuari keskel tähistas Valga Jaanikese Kool oma 45. aastapäeva ning pidulik sündmus peeti sel puhul Kaagjärve mõisas. Sünnipäevapeo paik ei olnud valitud juhuslikult - kunagi Kaagjärve mõisahoones tegutsenud kool oli Jaanikese kooli eelkäija.

Kooliperet olid õnnitlema ja tänama tulnud haridus- ja teadusminister Liina Kersna, Valga vallavanem Monika Rogenbaum, Valga valla koolide juhid, kolleegid võrgustiku koolidest ja teised külalised.

Jaanikese kooli direktor Jaanika Käst tänas kõiki, kes olid vaatamata keerulisele ajale kutse vastu võtnud ja kohale tulnud. Koolijuht tänas ka oma kolleegi, kellega koos Jaanikese koolis töötatakse igapäevaselt selle nimel, et kõik - õpetajad ja õpilased - saaksid võimaluse õnnestuda.

Tervitussõnad ütlesid veel Liina Kersna ja Jaanikese kooli endine direktor Anne Arrak, tunnustati koolis pikka aega töötanud pedagooge. Monika Rogenbaum tänas kooli juhtkonda ja töötajaid südamega mõtlemise ja hingesoojusega tegutsemise eest ning rõhutas, kui oluline on Jaanikese kool Valga valla jaoks.

Peale pidulikku osa tehti ringkäik kauni interjööri omandanud mõisahoones. Maritta Pillaroo, kes Kaagjärve mõisa käekäigu eest hea seisab, jalutas külalistega läbi mitme korruse ja tutvustas hoone lugu: ajalugu, aga ka seda, kust tuldi ja kuhu ollakse teel.

Täname ja soovime jaksu Valga Jaanikese Koolile ja õppeasutuse tegusale kollektiivile.

Euroopa Abifondi toiduabi jagamisest

Valga Toidupank jagab enim puudust kannatavatele vallaelanikele veebruarikuus Euroopa Abifondist rahastatavat toiduabi. Toiduabi on esmajärjekorras mõeldud neile, kes taotlesid 2021. a oktoobris, novembris ja detsembris riiklikku toimetulekutoetust või said valla makstavaid täiendavaid sotsiaaltoetusi (ravi-, kütte-, lasteaias, huviringi-, erakorraline vms toetus).

Toiduabi jagatakse Valga valla elanikele 2021. a oktoobri-detsembri toetusesaajate nimekirjade alusel Valga Toidupangas (Lembitu tn 2) järgmistel kuupäevadel:

teisipäeviti:

01.02.22 - kell 12.00-15.00
08.02.22 - kell 12.00-15.00
15.02.22 - kell 12.00-15.00
22.02.22 - kell 12.00-15.00

neljapäeviti:

03.02 - kell 10.00-14.00
10.02 - kell 10.00-14.00
17.02 - kell 10.00-14.00

Toimetulekutoetuse vormistamisel kanti toiduabi soovijad vastavasse nimekirja ning täiendavat teadet toiduabi jagamise kohta neile ei saadeta. Nimekirjas olemist saab kontrollida eespool kirjas olevatel aegadel toidupangas.

Valga Vallavalitsuse sotsiaaltoetusteenistus ja Valga Toidupank

VABATAHLIK SELTSILINE PAKUB TURVATUNNET

2021.- 2023. aastatel viib Eesti Külaliikumine Kodukant Sotsiaalministeeriumi tellimisel ja Euroopa Sotsiaalfondi toel läbi projekti "Vabatahtlike kaasamise koostöömudeli rakendamine hoolekandesüsteemi".

Selle projekti tegevused toimuvad paljudes omavalitsustes (Valgamaal Tõrva ja Valga vallas) ning on suunatud just eakatele ja erivajadustega inimestele, et pakuda neile vabatahtliku seltsilise tugitegevusi.

Mida vabatahtlik seltsiline saab pakkuda:

- abivajajaga koos olemine ja suhtlemine;
- aatjaks olemine koduväliste tegevustega tegelemisel, näiteks koos jalutamine või ühised külastused raamatukokku;
- eaka või erivajadusega inimese toetamine avalike eluliste teenuste kasutamisel, näiteks abistamine arsti juurde minemisel ja tulemisel või aitamine ametkondadega asjaajamisel või te juhaks olemine, kui on nt tege mist mäluhäiretega inimesega;

- tugitegevuse pakkumine lihtsamate kodutöödega tegemisel, mida abisaaja üksi ei teeks, aga koos toetajaga oleks (kasvõi osaliselt) võimeline tegema.

Milline on kohaliku omavalitsuse roll?

Eelkõige on oluline abivajajate kohta informatsiooni jagamine, sest just omavalitsuste sotsiaalhoolekande spetsialistidel on olemas suurem osa teadmisest abivajajate, nii eakate kui ka erivajadustega inimeste kohta.

Kuidas me leiame vabatahtlikke seltsilisi ja mis võiks olla nende motivatsioon oma abi pakkuda?

Vabatahtlike kaasamiseks kasutame eelkõige piirkondade vabatahtlike organisatsioone ja kogukondade eestvedajate võrgustikke. Samuti teeme maakondlikke teavituskampaaniaid läbi kohalike lehtede, perearstide, ter- visekeskuste, maakonna tervisenõukogude, kohalike omavalitsuste asutuste, raamatukogude, päevakeskuste, eakate klubide jne.

Vabatahtlik tegevus pakub positiivset emotsiooni, vaheldust igapäevasele rutiinile, võimalust ennast arendada

ning oma maailmapilti avardada. Vabatahtlikena saavad liituda kõik vähemalt 16-aastased huvilised.

Kuidas maakondlikult vabatahtliku seltsilise tegevusi korraldatakse?

Maakonnas toimetab maakondlik koordinaator, kes koostöös omavalitsusega neilt saadud info põhjal viib kokku vabatahtliku seltsilise ja abivajaja.

Vabatahtlike seltsiliste koordinaator maakonnas hoiabki töös terve maakonna vabatahtlike võrgustikku, toetab neid, leides motivatsioonivõimalusi ja on vajadusel kõigis üleskerkinud küsimustes kontaktisikuks abivajajatele, vabatahtlikele ja oma-avalitsustele.

Kuidas saab soovi korral küsida endale (oma lähedasele), s.o. 65 + või erivajadusega inimesele vabatahtlikku seltsilist?

Selleks on kaks võimalust:

1. Andke teada oma (oma lähedase) soovist ja vajadusest oma omavalitsuse sotsiaaltöötajale, kes informeerib maakonna koordinaatorit.

2. Andke teada oma (oma lähedase) soovist ja vajadusest Valgamaa vabatahtlike seltsiliste koordinaatorile - Helen Metsma, tel 5656 1655, e-kiri helenmetsma@gmail.com, kes suhtleb omavalitsuse sotsiaaltöötajaga ja te- gutseb edasi Teie (Teie lähedase) huvides.

Eeldame, et vabatahtliku ja abivajaja regulaarsete kohtumiste käigus levib positiivne kogemus suust suhu ning leidub veel abivajajaid, kes soovivad vabatahtlike seltsilise- ga kohtuda või neid appi paluda.

Kuidas saavad kirjeldatud tegevusteks enda abi pakkuda vabatahtlikud?

Andke teada oma koostöösoovist Valgamaa koordinaatorile - Helen Metsma, tel 5656 1655, e-kiri helenmetsma@gmail.com, kes võtab seejärel Teiega ühendust ja jätkab eesmärgipäraselt tegevust.

Projekti kohta saate lähemalt lugeda <https://kodukant.ee/vabatahtlikud-seltsilised/>

Muudame koos eakate ja erivajadustega inimeste elu turvalisemaks!

5 põhjust, miks teha tõhustusdoos

Jaauari keskpaigaks oli Eestis vaksineeritud ca 850 000 inimest ja neist tõhustusdoosi saanud üle 340 000 inimese. Näiteks Valgamaal vaksineerimise hõlmatus on 1. lõpetatud kuuri järel 59, 3% ja Valga vallas oli selleks ajaks vaksineeritud üle 7500 inimese.

Tartu Ülikooli funktsionaalse genoomika teadur Erik Abner toob välja viis põhjust, miks teha tõhustusdoos:

1. Tõhustusdoos annab parima kaitse omikroni vastu

Praeguseks on ilmnenu, et uus koroonaviiruse omikroni tüvi levib märkimisväärselt kiiremini kui delta tüvi ja parim kaitse omikroniga nakatumise vastu on inimestel, kes on saanud tõhustusdoosi või kes on COVID-19 läbi põdenud ning saanud lisaks ka vaksiniidoosi. Ülejäänud inimestel on märkimisväärselt kõrgem risk omikroniga nakatuda.

2. Tõhustusdoos vähendab kordades raske haigestumise riski

Professor Krista Fischeri analüüsist selgub, et tõhustusdoosi saanud inimesed satuvad COVID-19 tõttu haiglaravile 25 korda harvemini kui vaksineerimata inimesed ja 4 korda harvemini kui kahe doosiga vaksineeritud.

3. Tõhustusdoos tuletab immuunsüsteemile ohtu meelde

Tõhustusdoosi ülesanne on meie immuunsüsteemile meelde tuletada, et oht veel eksisteerib. Sellega ajame oma immuunsüsteemi ärkvele, toodame uue hulga kiiresti toimivaid antikehi ja oleme paremini valmis uue tüve vastu reageerima.

4. Tõhustusdoosiga vähendame ka teiste inimeste nakatamise riski

Kui me suudame tõhustusdoosiga juba eos enda haigestumist ära hoida, siis väldime ka ümbritsevate inimeste nakatamist.

5. Uutel tüvedel on raske tekkida ühiskondades, mis on vaksineeritud

Uued koroonaviiruse tüved tekivad enamasti madala vaksineeritusega piirkondades, aga ohustavad meid kõiki - omikron ei jää viimaseks. Aasta vaksineerimist on meile aga näidanud, et viirusel on märkimisväärselt raskem luua uusi tüvesid kõrgelt vaksineeritud ühiskondades. Senised tüved on tekkinud kas enne laialdase vaksineerimise algust või siis madala vaksineerituse tasemega ühiskondades ja omikron ei ole siin erand.

Millist vaktsiini valida?

Vaktsiinide kombineerimine annab parima kaitse. Praeguseks on kogunenud juba usaldusväärne hulk uuringuid, mis kinnitavad, et vaktsiinide kombineerimine annab isegi tugevama immuunkaitse kui tõhustusdoosi tegemine sama vaktsiiniga.

Eestis saab hetkel tõhustusdoosiks valida Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty või Moderna vaktsiini Spikevax, sõltumata sellest, millise vaktsiiniga on tehtud esmane vaksineerimiskuur. Esialgsel andmetel tekitab kõige tugevama kaitse vektor (Janssen, AstraZeneca) ja mRNA (Pfizer, Moderna) vaktsiinide kombineerimine.

KOLMEGA ON KINDLAM!

Tõhustusdoos kaitseb **25 korda** paremini raske haigestumise eest koroonasse.

3 doosi **25x**
2 doosi **7x**
1 doos **1,5x**

Leia lähim vaksineerimiskoht
www.vaksineeri.ee

Jaanuari algusest on vingugaasiandur kohustuslik

Jaanuari algusest on vingugaasiandur kohustuslik kõikides kodudes, kus on puuküttesel töötav ahi, kamin, pliit või katel

Kui varasemalt oli vingugaasiandur kohustuslik nendes eluruumides, kus on korstnaga ühendatud gaasiseade, siis uue aasta algusest on andur kohustuslik ka kõikides nendes kodudes, kus on tahkeküttesel töötav ahi, pliit, kamin või katel. Lisaks kodudele on vingugaasiandur uuest aastast kohustuslik ka mitteeluhoonetes, kus on tahkeküttega küttesüsteemid.

Vingugaas on nähtamatu vaenlane ja kõige hullemal juhul aitab ära hoida selle varajane avastamine. Paraku juhtub aga igal aastal mitmeid õnnetusi, kus vingugaas nõuab inimest. Vingugaasist tulenevaid ohte ei tohi alahinnata ning vähim, mida igaüks enda ja lähedaste kaitseks teha saab, on paigaldada koju vingugaasiandur. „Kuna vingugaas on lõhnatu, värvitu ja maitsetu, on seda ilma vastava andurita võimatu tuvastada. Lisaks salakavalusele on see gaas ülimalt mürgine – see uinutab ohvri ja röövib temalt võimaluse ruumist iseseisvalt väljuda,“ selgitas Päästeameti ohutusjärelevalve osakonna juhataja Tagne Tähe.

Vingugaasimürgistuse esmased sümptomid on uimasus, iiveldustunne ja peeringlus. Raskematel juhtudel võib mürgistus tuua kaasa ka neuroloogilised häired, kooma ja surma. Kõige tundlikumad on vingugaasimürgistuse suhtes lapsed ning hingamis- ja vereringehaiguste põdevad inimesed ning eakad. Sageli ei osata kergemaid sümptomeid vingugaasiga seostada, mistõttu võib probleemi allikas tuvastamata jääda.

Sel aastal on saanud vingugaasimürgistuse vähemalt 44 inimest, neist pooled on saanud mürgistuse küttesüsteemi rikke või vale kasutamise tõttu. „Selleks, et saatuslik vingugaasimürgistus tekiks, piisab paraku vähesest. Tihti pääseb vingugaas tuppa liialt vara suletud ahju- või pliidi siibri tõttu. Sageli arvatakse, et ahi püsib soojem siis, kui sulgeda see ajal, kui sööd veel hõõguvad. Paraku selline teguviis soojavõitu ei too, küll aga

suurendab ohtu, et vingugaas tungib tuppa. Seda on katsetatud ja testitud ning kõik pottsepad võivad seda kinnitada,“ rääkis Tähe. Teine sagedane põhjus, miks vingugaas saab ruumi tekkida, on tavaliselt raskesti avatatavad rikked kütteseadmes. Neid aitab õigeaegselt avastada küttesüsteemi iga-aastaselt hooldav korstnapühkija.

„Selleks, et ennetada vingugaasist põhjustatud surmasid, ongi uue aasta algusest vingugaasiandur kohustuslik kõikides nendes kodudes, kus on tahkeküttesel töötav ahi, pliit, kamin või katel. Siia alla kuuluvad ka suvilad ja maakodud, kus küll igapäevaselt ei elata, kuid kus aeg-ajalt siiski pike-

malt viibitakse ja ööbitakse. Samuti on andur edaspidi kohustuslik nendes mitteeluhoonetes, kus on tahkeküttesel töötav küttesüsteem,“ selgitas Tähe.

Vingugaasiandurile sobivaim koht sõltub erinevatest asjaoludest – nii kütteseadme tüübist, ruumide planeeringust, ventilatsioonisüsteemist, inimeste tavapärasest paiknemisest ruumides, aga ka ümbritsevast keskkonnast. Anduri paigaldamisel tuleb kindlasti järgida seadmega kaasas olevat kasutusjuhendit, sest vaid siis saab olla kindel, et andur töötab korrektselt ja annab ohust märku õigel ajal. Nagu kõikidel anduritel on ka vingugaasianduril märgitud kasutus- aeg, mida tuleb jälgida. Nii saab olla kindel, et andur on töökorras. Vananenud seade tuleb vahetada uue vastu.

Kui vingugaasiandur annab ohust märku, tuleb ruumist võimalikult kiiresti lahkuda ning minna värskesse õhu kätte. Ruumist väljudes tuleb avada tuulutamiseks aknad ja kütteseadme siibrid. Kui enesetunne on halb ning mürgistussümptomid tugevad, tuleb helistada hädaabinumbril 112.

Päästeamet teeb igapäevaselt kodunõustamisi, et ennetada õnnetustesse sattumist. Sel aastal on nõustatud 9500 tahkeküttega kodu, vingugaasiandur oli neist kodudest vaid 35%.

Õnnitleme jaanuarikuu eakaid sünnipäevalapsi!

99. sünnipäeva tähistab
Lehte Leesik

97. sünnipäeva tähistab
Alvine Koemets

96. sünnipäeva tähistab
Tekla Kulbin

95. sünnipäeva tähistab
Õie Erik

90. sünnipäeva tähistavad
Aasa-Ainola Koonik
Tea Ribul
Jevgenia Vernik
Asta Gross
Ausma Liepina

85. sünnipäeva tähistavad
Maimo Rosenberg
Eevi Sooro
Iivi Raudsepp
Jekaterina Safenreider
Virve Kikkas
Lidia Lepson
Niina Sarapuu
Aime Säde
80. sünnipäeva tähistavad
Valentina Spivak
Mare Ivanova
Aino Kaar
Ljudmila Kononova
Eha Behrsin
Zinaida Kutsebina
Niina Hallist
Ludmilla Raidla
Aleksi Karpovski
Zinaida Jenkina
Tatjana Gribuste
Eevi Liivak
Adi Sorksep
Janis Zalitis
Jüri Ojamaa
Eevi Jeets
Alli Paimre

Südamlikud õnnesoovid!

Veebruarikuu juubilarid, kes mingil põhjusel ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda hiljemalt 10. veebruariks tel: 5307 4109 või e-kiri: lea.margus@valga.ee

Elva Laste- ja Perekeskus pakub peresid toetavaid teenuseid

Laste ja perede toimetuleku toetamiseks pakub Elva Laste- ja Perekeskus erinevaid nõustamisteenuseid. Teenustele pääsemiseks on mitmeid võimalusi.

Sotsiaalne rehabilitatsiooni-teenus lastele

Teenuse eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmist ehk teenusele suunamist võivad

Sotsiaalkindlustusametilt taotleda:

- alla 16-aastased lapsed, kellel on määratud puude raskusaste (sügav, raske või keskmine puue);
- kuni 18-aastased lapsed ja noored, kelle kohalik omavalitsus on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseasutuse tähenduses ja andnud hinnangu tema teenusele suunamise vajaduse kohta. Abivajavaks tunnistanud lapsel ei pea olema tuvastatud puuet.

Eelpool nimetatud juhtudel on teenus lapsel tasuta ja teenuse eest tasub Sotsiaalkindlustusamet.

Tasulised nõustamisteenused lastele ja peredele

Soovi korral on võimalik saada nii lapsel kui tema perel tasulisi nõustamisteenuseid. Meie asutuses võtavad vastu erinevate erialade spetsialistid.

Teenused, mis osutame, on järgmised:

- logopeediline ja eripedagoogiline nõustamine;
- psühholoogiline abi (sh raseduskriisi nõustamine);
- pereteraapia;
- mänguteraapia;
- loovteraapia (sh muusikateraapia).

Teenusele saamise tingimused, hinnakiri ja info teenust osutavate spetsialistide kohta on leitavad meie kodulehel www.elpk.ee.

Soovi korral on võimalik saada lisainfo erinevate teenuste kohta telefonil 5749 5499 või e-posti teel pereteenused@elva.ee. Julgustame ühendust võtma ka siis, kui on soov saada esmast nõustamist, milline teenus võiks hetkel lapsel või perele kõige sobivam olla.

Elva Laste- ja Perekeskus.

Vallavalitsuse veerg

**Valga Vallavalitsusel toimus ajavahe-
mikus 17. november kuni 8. detsem-
ber k.a kaks korralist ja üks erakorra-
line istung. Muuhulgas otsustati:**

**Kehtestada Valga Keskraamatu-
kogu ja avaliku internetipunkti lah-
tiolekuajad alljärgnevalt:**

- Valga Keskraamatukogu on avatud:
- esmaspäevast reedeni kell 10–18;
- laupäev kell 10–15.
- Avalik Internetipunkt on avatud teisipäevast laupäevani kell 11–15;
- suvekuudel (juuni, juuli, august) on Valga Keskraamatukogu esmaspäeviti suletud;
- iga kuu viimasel reedel on Valga Keskraamatukogu ja avalik internetipunkt suletud.

**Kehtestada haruraamatukogude lah-
tiolekuajad alljärgnevalt:**

- Hargla raamatukogu:
 - emaspäevast neljapäevani kell 9.30–17;
 - reede kell 8.30–16;
 - lõuna kell 12–12.30.
- Kaagjärve raamatukogu:
 - esmaspäeval kell 8.30–18;
 - teisipäevast kolmapäevani kell 8.30–17.30;
 - neljapäeval kell 8.30–18;
 - lõuna kell 12–12.30.
- Koikküla raamatukogu:
 - esmaspäeval kell 10–17;
 - teisipäeval kell 10–19;
 - kolmapäeval kell 10–17;
 - neljapäeval kell 10–17.30;
 - reedel kell 8–15;
 - lõuna kell 12–12.30.
- Laatre raamatukogu:
 - esmaspäeval kell 8.30–16;
 - teisipäeval kell 8.30–17;
 - kolmapäeval kell 8.30–16;
 - neljapäeval kell 12–18;
 - reedel kell 8.30–16;
 - lõuna 12.30–13 (välja arvatud neljapäeval).
- Lüllemäe raamatukogu:
 - esmaspäeval kell 8.30–11.30;
 - teisipäeval ja kolmapäeval kell 8.30–17;
 - neljapäeval 8.30–18;
 - reedel kell 8.30–16;
 - lõuna kell 12–12.30 (välja arvatud esmaspäeval).
- Sooru raamatukogu:
 - esmaspäeval kell 10.30–18;
 - teisipäeval ja kolmapäeval kell 8.30–16;
 - neljapäeval kell 8.30–17;
 - reede kell 8.30–15;
 - lõuna kell 12–12.30.
- Tagula raamatukogu:
 - esmaspäevast kolmapäevani kell 9–15;
 - neljapäeval kell 12–18;
 - reedel kell 11–17.
- Tsirguliina raamatukogu:
 - Esmaspäeval ja teisipäeval kell 8–17;
 - kolmapäeval kell 11–18;
 - neljapäeval kell 8–16;
 - reedel kell 8–15;
 - lõuna 11.30–12.
- Öru raamatukogu:
 - esmaspäeval kell 11.30–19;
 - teisipäevast neljapäevani kell 10.30–18;
 - reedel kell 8.30–16;
 - lõuna esmaspäevast neljapäevani kell 14–14.30, reedel kell 12–12.30.

Kõik haruraamatukogud on iga kuu viimasel neljapäeval suletud. Kesk-raamatukogus toimub koolituspäev.

Eraldada reservfondist

- Lüllemäe Põhikoolile uue lasteaiarühma sisustamiseks 3500 eurot;
- Priimetsa Koolile individuaal- ja rühmaõppe jaoks koridoridesse klaasseintega klassiruumide
- rajamiseks ja sisustamiseks 6319 eurot.

Moodustada laste ja perede heaolu komisjon alljärgnevas koosseisus:

- esimees: lastekaitse juhtivspetsialist;
- aseesimees: haridusspetsialist;
- koordinaator lastekaitse spetsialist;
- liikmed:
 - lastekaitse spetsialist;
 - lastekaitse spetsialist;
 - lastekaitse spetsialist;
 - sotsiaalpedagoog;
 - sotsiaalpedagoog;
 - piirkonnapolitseinik.

Kinnitada hallatava asutuse Karula Hooldemaja struktuur ja koosseis järgmiselt:

- juhataja, koormusega 1,0;
- kokk, 2 töökohta, töökoha koormus 1,0;
- hooldaja, 5 töökohta, töökoha koormus 1,0;
- kütja-koristaja koormusega 0,5.

Kinnitada Valga valla hallatava asutuse Karula Hooldemaja kohamaksumuse suuruseks 872 eurot kuus.

Kinnitada Valga valla haridusasutuste tegevuskulu arvestuslik maksumus 2022. aastaks järgmiselt:

- Üldhariduskoolide õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta:
 - statsionaarses õppes 3 026,77 eurot aastas, 252,23 eurot kuus;
 - mittestatsionaarses õppes (Valga Kaugõppegümnaasium) 1 069,34 eurot aastas, 89,11 eurot kuus.
- Koolieelsete lasteasutuste tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe lapse kohta on 5 634,82 eurot aastas, 469,57 eurot kuus.
- Valga Muusikakooli õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta on 3 153,40 eurot aastas, 262,78 eurot kuus.

Lõpetada Telia Eesti ASi isikliku kasutusõiguse leping Valga linnas Tartu tänav T3 kinnistul poolte kokkuleppel.

Anda nõusolek sundvalduse seadmiseks:

- Elektrilevi OÜ-le Valga vallas Sooru külas asuvatele järgmistele kinnistutele maakaabelliini paigaldamiseks:
 - Valga vald, Sooru küla, Kesk tänav T1. Pindala ca 97 m2;
 - Valga vald, Sooru küla, Metsaääre tänav. Pindala ca 599 m2;
 - Valga vald, Sooru küla, Mäe tänav. Pindala ca 61 m2;
 - Valga vald, Sooru küla, Piiri paisjärv. Pindala ca 378 m2.
- Telia Eesti ASile (registrikood 10234957) sundvalduse seadmiseks Valga linnas asuvatele kinnistutele sidekaabelliini ja sidekaevu paigaldamiseks alljärgnevalt:
 - Valga vald, Valga linn, Tartu tänav T3 (85401:001:0055). Pindala ca 336 m2;
 - Valga vald, Valga linn, Pikk tänav T1 (85401:003:0022). Pindala ca 147 m2.

Algatada Valga Töötute Aktiviseerimiskeskuse arengukava koostamine (tähtajaks 31.05.2022).

Rohkem infot Valga valla kodulehel.

Vallavolikogu veerg

Valga Vallavolikogu II koosseisul oli 2021. a detsembris ja 2022. a jaanuaris kaks korralist istungit. Olulisemad otsused olid:

Määrata Valga valla haldusteritooriumil vee-ettevõtjateks AS Valga Vesi ning kehtestada alates 01.01.2022 vee-ettevõtja AS Valga Vesi tegevuspiirkonnaks Valga valla haldusterritoorium.

Võõrandada otsustuskorras tasuta AS-le Valga Vesi järgmine Valga vallale kuuluv vara:

- Valga linn, Uus tänav, sadevee- ja kanalisatsioonitorustik, (inventari nr M07e006657), väärtusega 4670,27 eurot (jääkmaksumus seisuga 31.11.2021);
- Valga linn, Võru tänav, sadeveete äravoolusüsteem T3 (inventari nr 1540005), väärtusega 89 639,89 eurot (jääkmaksumus seisuga 31.11.2021).

Kinnitada Valga valla huvihariduse ja huvitegevuse kava perioodiks 01.01.2022 - 31.12.2022.

Tuvastada reformimata riigimaal asukohaga Valga vald, ligaste küla, Lauda (katastritunnus 85501:001:0481) asuva ehitise (kuivati) peremehetus.

Määrata Valga Vallavolikogu esindajad vallavolikogu liikme volituste tähtajaks alljärgnevalt:

- Valga valla põhikoolide hoolekogudesse:
 - Valga Kaugõppegümnaasium - Teresa Sale;
 - Valga Priimetsa Kool - Meeli Tuubel;
 - Valga Põhikool - Ester Peterson;
 - Öru Lasteaed-Algkool - Kalmer Sarv;
 - Tsirguliina Kool - Andres Illak;
 - Lüllemäe Põhikool - Toomas Pai;
 - Hargla Kool Rasmus Onkel.
- Huvikoolide hoolekogudesse:
 - Valga Muusikakool - Lauri Drubinš;
 - Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus - Ivar Unt.
- Valga Pere kodu Kurepesa hoolekogu - Rudo Lilleleht.

Võtta vastu:

- määrus „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2022-2035“;
- määruse „Valga valla munitsipaalharidusasutuste pedagoogi-

de töötasustamise alused“;

- otsus „Loa andmine riigihanke „Valga linna avaliku bussiliiniveo teostamine 2023-2028“ korraldamiseks“;
- otsus „Loa andmine riigihanke „Valga linna tänavate hooldushange 2022-2027“ korraldamiseks“;
- otsus „Loa andmine riigihanke „Valga vallateede talvine hooldus 2022-2025“ korraldamiseks“;
- määrus „Valga Vallavolikogu 29. jaanuar 2021 määruse nr 122 „Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme rakendamine Valga vallas“ muutmise“.

Lugeda lõpetatuks Valga valla 2021. aasta III lisaeelarve summas 390 186 eurot teine lugemine ja kinnitada lisaeelarve.

Lugeda lõpetatuks Valga valla 2022. aasta eelarve 1. ligemine ja suunata see teisele lugemine vallavolikogu veebruarikuu istungil.

Rohkem infot Valga valla kodulehel.

Tänavavalgustid põlevad ajutiselt säästurežiimil

Valga vald läheb tänavavalgustuse elektrikulude vähendamiseks ajutiselt üle säästlikumale valgustusrežiimile. Kuidas optimeerida valgustust tänavatel nõnda, et see võimalikult vähe mõjutaks elanike heaolu, katsetatakse jooksvalt.

Energia kokkuhoidmiseks on otstarbekas öisel ajal, kui liikumist on vähem – keskööst kella viieni hommikul -, reguleerida valgustusevust erinevates lõikudes kuni 50 protsendi võrra väiksemaks. Ühegi tänav lõikes valgust täielikult ei kustutata, samuti ei piirata valgustust ülekäiguradadel. Mõnedel kergliiklusteedel testitakse peale keskööd ka valgustuse 90protsendilist vähendamist.

Otsuse on tinginud praegused kõrged energiahinnad, mis sarnaselt kodutarbijale mõjutavad ka valla eelarvet. Kuna tänavavalgustusele ostetakse elektrit börsihinnaga, on mõju valla rahakotile märkimisväärne. Asevallavanem Kaupo Kutsari sõnul on Valga tänavavalgustuse arve detsembrikuu eest ligikaudu kaks korda suurem, kui see oli novembri eest ning tänavavalgustuse ajutine optimeerimine peaks andma märgatava kokkuhoiu.

Kui eelpool mainitud valgustuse reguleerimine on mingil moel mõjutanud turvatunnet või mõnes piirkonnas muutnud liikumise pimedal ajal oluliselt ebamugavamaks, palume sellest teada anda asevallavanem Kaupo Kutsarile, tel 5328 5586, e-post kaupo.kutsar@valga.ee

Üle Eesti edu saavutanud SPIN-programm avas Valgas esimese korvpalligrupi

18. jaanuaril avati Valga Põhikoolis pidulikult SPIN-programm. Koostöölepingule kirjutasid alla Valga vallavalitsus, politsei- ja piirivalveamet ning MTÜ SPIN. Programm pakub 10-13aastastele poistele ja tüdrukutele tasuta korvpallitrenne ja erinevate eluks vajalike oskuste õpet läbi sportliku tegevuse.

SPINi mudel on Eestis ainulaadne, sidudes sportliku tegevuse mitteformaalse haridusega. Sport on programmis vahend, mille abil õpetatakse erinevaid sotsiaalseid ja enesejuhtimise oskusi. Eriti suurt rõhku pannakse SPINis näiteks võistkonnatöö, enesekontrolli, suhtlemise, üksteisega arvestamise, emotsioonide juhtimise, konfliktide lahendamise ja eesmärkide seadmise õpetamisele.

Kõike seda õpitakse igal nädalal spetsiaalsetes töötubades läbi mänguliste olukordade, kinnistatakse aga läbi praktiliste olukordade mänguväljakul. Neid oskusi saavad noored rakendada elus kõikjal, mistõttu on programmi laiem eesmärk noorte individuaalse arengu kõrval kogukondade turvalisuse suurendamine ning haridussüsteemi toetamine. Tihedat koostööd tehakse näiteks koolidega, et jõuda noorteni, kellel programmist kõige enam tuge oleks.

SPIN-programm on Eestis tegutsenud alates 2015. aastast ning jõudnud tosinasse omavalitsusse Tallinnast Haapsaluni ja Pärnust Narvani. Lõuna-Eestis toimetab SPIN veel Viljandis, Tartus, Tõrvas ja Põlva vallas. Valgas avati 28.-s hetkel tegutsev grupp, lähiaastatel on plaanis laiendada veel mitmesse maakonda, et jõuda noorteni, kellel programmist kõige enam tuge oleks.

Noori juhendavad tipptasemel sporditreenerid ning noorsootöö taustaga abitreenerid, kelle ülesandeks on toetada osalejate igakülgset individuaalset arengut. Kaks kolmandikku tegevustest moodustavad korvpallitrennid, kolmandiku spetsiaalselt programmi

SPIN-programmis teevad tõhusat koostööd Valga vallavalitsuse haridustöötajad, politsei- ja piirivalveameti ametnikud ning MTÜ SPIN meeskond.

SPIN-programmis käsitletavat teemasid:

- eesmärkide seadmine
- suhtlemisoskus
- kuulamisoskus
- emotsioonide juhtimine
- konfliktide ennetamine ja lahendamine
- eneseväljendamine
- võistkonnatöö
- positiivne suhtumine
- enesekindlus
- liidriks olemise oskus
- stressiga toimetulek ja palju muud.

jaoks loodud eluoskuste töötoad. Valga grupi juures alustasid SPIN-programmi treeneritena tööd Allan Hallik ja Marje Vokk, kes viisid kohe avamise järel läbi ka esimese nädistreeningu.

Kuigi grupp saab olema SPIN-programmis oma spordiala tõttu ainulaadne, on treenerid lubanud, et pöösasse ei viisata ka jalgpalli. Lähikuudel katsetatakse erinevaid spordialasid, mis võiks noori erikülselt arendada. 18. juunil ootab Tallinnas programmi iga-aastane suur suveturniir, kus Valga grupp plaanib mitmesaja SPINi noorega kõikjalt üle Eesti pallimurul mõtu võtta.

SPINi eesmärk pole mitte üksnes pakkuda noortele sisukat viisi aega veeta, vaid mõjutada nende arengut ka väl-

jaspool spordisaali. Programmi senise kuue aasta jooksul saavutatud tulemused on julgustavad. Aasta programmis osalenute seas paraneb koolikohustuse täitmine 21%-l ning õppeedukus paraneb keskmiselt 10%, kuigi vanuseline trend on vastupidi langusele. Lisaks paranevad märgatavalt programmis osalejate enesekontroll, enesehinnang, enesetõhusus ning prosotsiaalsed hoiakud. Üle 90% osalevatest noortest on ka ise igal hooajal kogutud tagasiside põhjal hinnanud SPINi kas väga heaks või heaks. Rohkelt võetakse arvesse noorte enda tagasisidet, kellega koos korraldatakse ka erinevaid lisategevusi ja väljasõite ning valitakse külalisi, kes programmi noortele oma kogemustest rääkimas käivad.

SPIN on pälvinud mitmeid auhindu nii Eestist kui ka Euroopa spordisatsiooniorganisatsioonidelt, sealhulgas aasta vabariikliku tiitli ja mitmekordse äranimetamise ühe Euroopa parima spordipõhise noortealgatusena. Programmi panustavad mitmed partnerid, kes noortega eri põhjustel ja viisidel kokku puutuvad - kohalikest omavalitsustest ja koolidest spordi klubide ning politsei- ja piirivalveametini. Viimasel on SPINis suur roll - programmi regulaarselt külastavad politseinikud jagavad noortele soovitusi nii ohutu käitumise kui vajadusel abi otsimise kohta.

Lisainfot leiab veebilehelt www.spin-programm.ee.

SPIN-programmi pearahastajad on Euroopa Sotsiaalfond ja Siseministeerium.

Kas teadsid et...

Aheru järv on Valgamaa suuruselt kolmas järv (Võrtsjärve ja Pühajärve järel). Ometi on seal nii vähevett, et Tallinna elanikud tarbivad selle koguse umbes kolme kuuga.

Karula-Lüllemäe tervise- ja spordikeskus mahutab ööbima rohkem kui 35 inimest.

Omavalitsuse fännide seas üli populaarne Valga korvpalliklubi peatreener Kristaps Zeids juhendab nüüd Riia VEFi farmklubi Riia Ülikool.

Selle eelkäija oli Valga Raadio aastatel 1993 - 1997. Raadio Ruut FM tegutseb Valgas juba aastast 1997.

Käesolev aasta keskendub raamatukogudele

Aasta 2022 on raamatukogude aasta, mil pööratakse pilgud raamatukogudele ning uuritakse lähemalt, mida pakuvad oma lugejatele ligi 900 raamatukogu üle Eesti.

Teema-aasta on jaotatud neljaks ja fookusteemasid toetavad läbi aasta erinevad tegevused.

Raamatukogu kui kogukonnakeskus: aasta esimesel kolmel kuul on fookus raamatukogul kui kogukonnakeskusele. Raamatukogu on kui kogukonna kokkutooja ja liikmetele lähedal seisja ning üks viimaseist demokraatlikest avalikest ruumidest.

Raamatukogu kirjandus- ja kultuurikeskuse pakkujana: aprillist juunini keskendutakse raamatukogule kui kirjandus- ja kultuurikeskusele. Raamatukogudel on asendamatu roll kirjanduse hoiustamisel ja tutvustamisel, nii laste, noorte kui ka täiskasvanute lugemishuvi tekitamisel ja suunamisel.

Raamatukogu väljaspool raamatukogu: suvekuudel on rõhk sellel, mida raamatukogud saavad pakkuda oma tavapärastest ruumidest väljaspool. Innustatakse raamatukogusid inimestele veelgi lähemale tulema.

Tuleviku raamatukogu: teema-aasta viimased neli kuud on pühendatud tuleviku raamatukogule. Tänapäeva infoühiskonnas on raamatukogude roll muutumas. Asendamatuks on muutunud raamatukogu kui abistaja roll kodanike suhtlemisel e-riigiga.

Aasta lükkas käima 12. jaanuaril toimunud ühine ettelugemise aktsioon

Sangaste Lõõtsaklubi liikmed loeid mõnusa meeleolu ettelugemisteks. Foto: Lea Margus

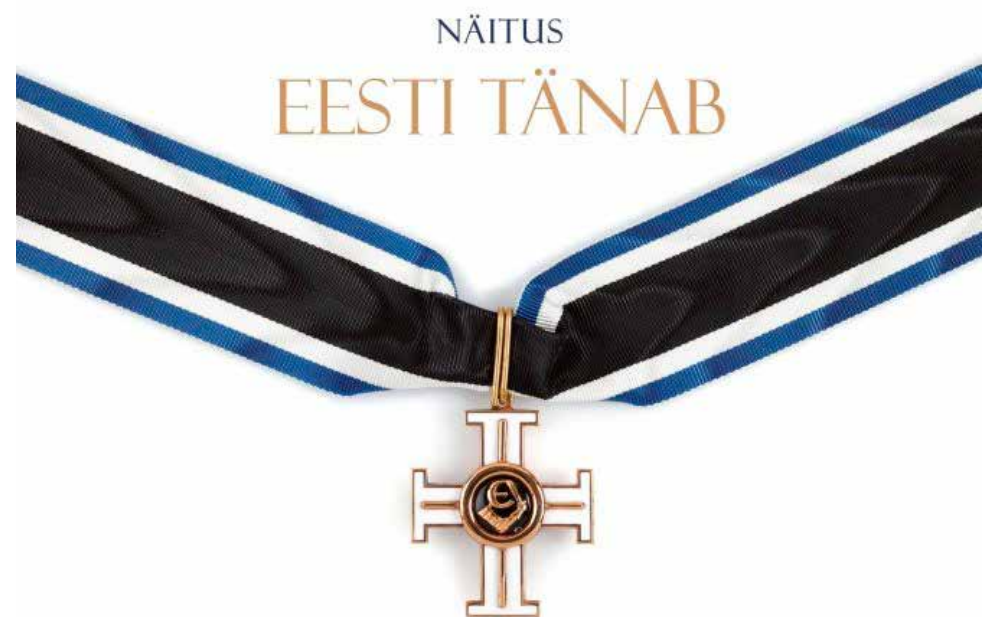
raamatukogudes üle Eesti. Raamatukogude aasta avasündmuse läbivaks jooneks oli ühine keskpäevane ettelugemine kahest möödunud aastal enim laenutatud Eesti autori teosest. Nii ka Valga Keskraamatukogus – direktor Triinu Rätsepa sõnavõtu järel astusid ette vallajuhid ja muu seas pandi proovile nende ettelugemise kogemused.

Valga vallavolikogu esimees Lauri Drubinš luges ette teksti Piret Raua raamatust „Tobias ja teine B” ning asevaldavanem Maarja Mägi esitas katkendi Mudlumi raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen”. Ka andis Maarja Mägi üle raamatukogude aasta märgid.

Lauri Drubinš tõdes, et tänases kiires maailmas ei ole lihtne leida võimalust ajaviiteraamatute lugemiseks, kuid lapsele unejuttude lugemiseks tuleb seda aega võtta. Ka märkis volikogu esimees, et raamatukogude roll on ajas hakanud muutuma, nii on raamatukogu olulisus just praegusel ajal hästi tunnetatav.

Triinu Rätsepp andis üle ja saatis ringlema teema-aasta salmikud, ootusega saada neisse toredaid mõtteterasid ja tsitaate salmikute naasmisel raamatukogusse aasta lõppedes.

Rahvalike lugudega tõi avasündmusesse rõõmsat vaheldust Sangaste Lõõtsaklubi.

NÄITUS
EESTI TÄNAB
EESTI VABARIIGI RIIKLIKUD JA
AMETKONDLIKUD TEENETEMÄRGID
VALGA MUUSEUMIS

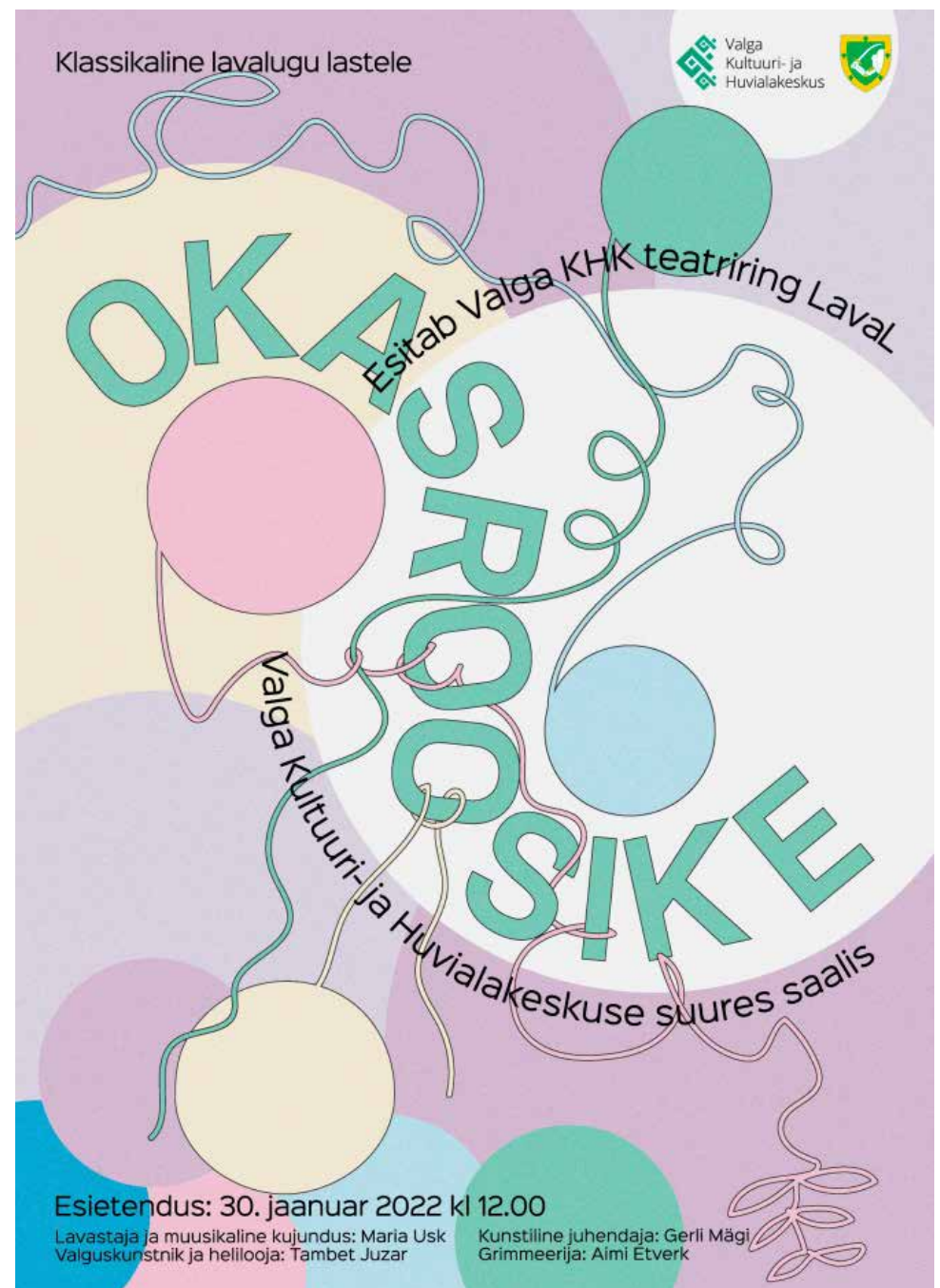
01.02–26.02.2022

NÄITUSE AVAMINE 01.02 KELL 16.00

Vabaduse 8, Valga

Näitus on avatud muuseumi lahtiolekuaegadel: T-R kell 11-18, L kell 10-15

UPRUSE TALU

Müüme: talupiima, kohupiima, hapukoort, sõira, taluvõid ja juustu.

Igal **teisipäeval** ja **reedel** UPRUSE TALU PIIMABUSS Valga linnas, teisipäeviti ka Tsiguliina kooli juures 10:35 ja Sooru bussijaamas 10:50

Valgas üle 30 peatuskoha sealhulgas:

- Sõpruse poe ees **7:20**
- Tähe 11 maja nurk **7:30**
- Valga turg **8:05**
- Allika 5 maja juures **8:35**
- Fixus autoremont **8:45 - 8:55**
- Pika pood **9:05**

Valga linna graafiku kohta info: <https://www.facebook.com/llisson> või telefonidel 52 90955 ja 58 120450

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÖLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

EESTI
MAAOKSJON

Sinu kinnistu vääril
õiglast hinda.
Korraldame oksjoneid
metsale, raieõigusele ja
põllumaale

www.eestimaaoksjon.ee
tel: 5099 636

OSTAME PÖLLU-
JA METSAMAAD

OLEME SUURIM ERAMAA OMANIK
VALGAMAAL JA TEGUTSENUD ÜLE 25 AASTA

ANTS ERIK
50 91 575

METSATERVENDUSE.EE

Ilmalik matus

Leinakõneleja
Leinamuusika saksofonil
Leinakimbud/pärjad

52 07 276 leinasaatja@gmail.com

**Vanametalli
KOKKUOST**
ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

TEHNOÜLEVAATUS
Valgas, Metsa 21

A-Ülevaatus
autoülevaatus.ee

Olete oodatud!
E-R 8-18 L 9-14
tel 76 61 120

12.veebruaril 11- 13.30

Valga Kultuurikeskuses

**Soodne laomüük - Kevadine
Uued riided Soomest valik**

Naistele
soe pesu:
36,40,44
15.€

Tere tulemast!

**lastele, naistele, meestele
hooajariided**

Välis- ja vabaaja
sportlik riietus

FB-s grupp

**LAOMÜÜK -
uued riided Soomest
(Valga-Tartumaa,
Viljandi Võru
Põlva Läti)**

COMBIWOOD

Valgamaal asuv puitliiste valmistav ettevõte
Combiwood OÜ otsib enda meeskonda:

PUIDUPINGI OPERAATOR MEHAANIK

Combiwood OÜ on eestimaisel kapitalil põhinev moodne puidutööstus, mille põhitegevus on värvitud puitliistude tootmine. Tõrva vallas asuvas kaasaegses tehases töötab üle 150 töötaja.

Ettevõtte pakub:

- väljaõpet kohapeal
- tasustamist tükitöö alusel
- tööd E-R kahes vahetuses (6:00-14:30 / 14:30-23:00)
- transpordi võimalust Valga linnast töökohale ja tagasi

Töökoht: Möldre küla, Tõrva vald, Valgamaa

Kandideerimiseks saada oma CV aadressile
mikko@combiwood.ee. Lisainfo telefonil 5198 3360.

01.02.2022 - 01.04.2022
HAJAASUSTUS PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

Täpsem info hajaasustus programmi
kohta kohalikust omavalitsusest!

MIRIDON
veetööstlusseadmed

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetöste seadmete paigaldus

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

**KÜTTEKOLDED ja
KORSTNAD KORDA!**

**Tellige varakult
kütteseadmete
puhastus
ja remonttööd!**

Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmuimejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliigid, ahjud jne)
- Korterimajade ventilatsioonisüsteemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puistee 2, E-R 8-17
Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
valga.tuletorje@gmail.com

Meie tunneme kohalikku kinnisvaraturgu ja oskame väärtustada sinu vara!

Arle Leht
hindaja, maakler
5559 5846
arle.leht@pindi.ee

Anna Prannitsuk
maakler
5694 9719
anna.prannitsuk@pindi.ee

Hans Heinjärv
maakler
528 0812
hans.heinj arv@pindi.ee

PINDI
KINNISVARA

Juhtiv kinnisvarabüroo Eestis. Kogemust aastast 1995

Chaga kasvatamine on uus ajajärk metsade väärindamises

Täna on Eestis rohkem kui 600 erametsaomanikku, kes on otsustanud oma metsas chaga't ehk musta pässikut kasvatama hakata. Kuna nõudlus chaga järele on hüppeliselt kasvamas, pakub chagaistanduste rajamine mooduse teenida metsalt tulu ilma seda maha võtmata.

Chagakasvatuse rajamise ideed tutvustas Eestis esmakordselt Chaga OÜ, Tõrvas asuv kodumaine ettevõtte, mis tuntud eelkõige Chaga Health eliksiiri valmistaja ja eksportijana.

Nii Eestis kui ka piiri taga on huvi meditsiiniseente vastu tugevas kasvutrendis. „Aina enam tegeletakse mahukate teadusuuringutega, et välja selgitada seente potentsiaal meditsiinis. Seetõttu on chagakasvatuse rajamine pakkunud Eestile ja siinsetele metsaomanikele võimaluse olla roheinnovatsiooni ja jätkusuutliku metsamajandamise üks veduritest. Kõige lihtsamalt öeldes võimaldavad chagakasvatused teenida tulu metsa maha võtmata,“ ütleb Silver Laus, Chaga OÜ seenekasvatuse projektijuht.

Mis kasu saab metsaomanik?

Teatavasti on paberipuu hind viimasel ajal langes. See tekitab omakorda küsimuse sellest, kuidas kasumlikult majandada. Meditsiiniseente kasvatamine võimaldab madalama viljakusega kodumaised kasemetsad panna jätkusuutlikult tulu teenima.

Chagakasvatuse rajamiseks sobivad eelkõige salu-, rohusoo- ja kõdusoometsade tüübirühmade metsad. Tänapäeval on sellist innovaatilist tulu teenimise võimalust kasutanud rohkem kui 600 erametsaomanikku.

Selleks tuleb vähemalt 10 aasta vanustele ja miinimum läbimõõduga 10 cm kasepuudele „istutada“ chaga tüüblid, mis kannavad enda peal chaga niidistikku. Chaga tüübel pannakse kasepuusse puuritud 4 cm sügavusse auku. Augud puuritakse ja tüüblid istutatakse kuni 2 m kõrgusele.

Puule soovitatakse panna „kasvama“ 4–6 tüüblit. Kui puu on noorem või väiksemate mõõtmetega, siis maksimum 2–3, et puud mitte liigselt koormata. Hea kasemetsa korral saab

ühele hektarile „istutada“ kuni 2400 tüüblit. Esimene saak valmib kasepuudel 6–8 aasta jooksul.

vatamiseks ja korjamiseks. Soome on aastakümneid taolise metsa väärindamisega tegelenud ja metsale ei sünni sellest mingitki kahju.

„Chaga kasvatust võib täna võrreldes klassikalise metsamajandusega pidada kõige edukamalt konkureerivaks alternatiiviks metsamajandamisel,“ usub metsaomanik ja -ekspert Erko Soolmann.

Chaga OÜ võtab endale chaga tüüblite müügiga kohustuse kasvunud chaga ka tagasi osta. Säärane teguviis maandab kasvatajate riski, kes mõtlevad, mida saagiga peale hakata.

„Chaga Health eliksiiri valmistamisel kasutatakse lisaks teistele kodumaistele ravimtaimedele nagu raudrohi, männikasvud ja mesi, just musta pässikut ehk chaga't. Ekspordikasv ja turu ootus eeldab seda, et meil on piisavalt kvaliteetset toorainet, millest eliksiire valmistada. Seetõttu on meie ootus, et aina enam metsaomanikke leiaks tee chagakasvatuse rajamise juurde,“ kõneleb Silver Laus.

Neile metsaomanikele, kes ostavad koos tüüblitega Chaga OÜ-lt täiستنuse ehk paigalduse Chaga OÜ poolt, annab ettevõtte ka 100% kasvugarantii. See tähendab, et kui chaga tüübel mingil põhjusel 2 aasta jooksul kasvama ei lähe, istutatakse tasuta uus tüübel ning viiakse läbi kvaliteedikontroll iga kahe aasta tagant.

sellest, kuidas tüüblite paigaldamine päriselt välja näeb.

Näiteks jõudis Võrumaal elav metsaomanik Pille Raig chagakasvatuse rajamiseni huvist osaleda infopäeval. Kuna naine peab väikest viisi koos perega turismitalu metsa sees, on nende huvi metsa säilitada, mitte seda maha võtta. „Otsisime võimalust väike investeering teha, et raha kasvama panna ja asjad langesid kokku. Oleme metsausku ökohullud, kes metsa ei taha maha võtta,“ naerab Pille enda põhimõtetest rääkides ja lisab, et neile meeldivad uued innovaatilised ideed. „Tahtsime mõni tuhat eurot investeerida ja kui ma artiklit chagakasvatusest nägin, sain aru, et see on see,“ lisab ta.

Enne seda, kui tüüblid reaalset kasepuule „istutati“ ehk kasvama pandi, suhtles Pille mitu korda Chaga OÜ esindajaga telefoni teel, et saada vastused kõikidele küsimustele. „Eelkõige huvitas mind see, kuidas puu sellesse suhtub, kui need tüüblid istutatakse. Chaga ei ole parasiit, vaid puuga sümbioosis. Nad kasvavad koos edasi. Puust küll enam päris palki ei saa, vaid seda peab muudmoodi puiduna väärindama, kas paberi- või küttepuuna. Teine küsimus oli see, kuidas neid tüübleid ikkagi paigaldada. Mis aastaajal, kas on õige hetk, kas peab ootama, kui kiirelt kasvama hakkab – arutasime kõik need küsimused enne läbi,“ kõneleb Pille sellest, kuidas enda jaoks tausta selgeks tegi.

Osale tasuta praktilisel chagakasvatuse infopäeval 29. jaanuaril Tõrva Kultuurimajas algusega kell 11:00.

- Räägime chagast ja selle kasvatamisest.
- Kui tasuv selline väärindamine on?
- Mida teha saagiga ja mis on maailmaturu nõudlus?
- Õpime, kuidas tüübleid istutada.
- Rohkem infot ja registreerumine: <https://chagahealth.eu/chaga-kasvatus/elisabeth.tamm@chagahealth.eu>, 5371 4100.

Kohustus saak tagasi osta

Eesti on ainulaadne paik maailmas, mille sarnaseid kasvutingimusi ega puhast looduskeskkonda mujalt ei leia. See loob ideaalsed eeldused kõrge kvaliteediga meditsiiniseene kas-

Tule infopäevale

Chaga OÜ korraldab infopäevi erinevais Eesti paigus, et kõik meditsiiniseente istanduse rajamise vastu huvi tundvad metsaomanikud saaksid praktilise koolituse

Sind ootavad vee-ja saunakeskuses

- 25-meetrine ujumisbassein
- 4 erinevat sauna
- sanaarium
- mullivannid ja lõõgastusbassein
- lastebassein liumäega
- basseinibaar

Ootame Sind mõnulema!

Вас ждёт комплекс бассейнов и бань:

- К25 метровый бассейн
- 4 разных бань
- Большой детский и расслабляющий бассейн
- Джакузи
- Зона расслабления и отдыха

Приходите к нам наслаждаться!

Puistee 1, Tõrva
tel 5197 5000

I-IV 14.00-22.00
V-VII 10.00-22.00

veemonula.ee
veemonula.ee/ru

[Tõrva Veemõnula](https://www.facebook.com/torvaveemonula)
[torvaveemonula](https://www.facebook.com/torvaveemonula)

